

ຄູ່ມື ການລ້ຽງປາແບບປະສົມປະສານ

ບໍລິສັດໄຟຟ້ານໍ້າເທີນ 2 ຈຳກັດ
ພະແນກສົ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ສັງຄົມ
ໂຄງການ ລຸ່ມເຂື່ອນ ແລະ ເຮືອນຈັກ, ໜ່ວຍງານການປະມົງ

ມີນາ 2013

ຄຳນຳ

ຍຸດທະສາດໃນການພັດທະນາການປະມົງໂດຍອີງໃສ່ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍການປະມົງ ແມ່ນຖືເອົາການສົ່ງເສີມການລ້ຽງ ເປັນບູລິມະສິດທີ່ໜຶ່ງ, ສອງແມ່ນການຄຸ້ມຄອງຈັດການ - ນຳໃຊ້, ສາມແມ່ນການອະນຸລັກ, ສີ່ແມ່ນການພັດທະນາຂັບພະຍາກອນສັດນ້ຳໃຫ້ສົມເຫດສົມຜົນ.

ກິດຈະກຳການລ້ຽງປາແມ່ນສາຂາອາຊີບໜຶ່ງທີ່ຕິດພັນກັບວິຖີຊີວິດຂອງຄົນລາວ ດ້ວຍເຫດທີ່ປະຊາຊົນລາວໃນເຂດຊົນບົດແມ່ນອາໄສ ສັດນ້ຳ ຫຼື ປາ ເປັນອາຫານທາດຊື້ນຫຼັກ ໃນການບໍລິໂພກປະຈຳວັນຂອງຄົວເຮືອນ, ການລ້ຽງປາແມ່ນແນ່ໃສ່ຕອບສະໜອງ ແລະ ຄຳປະກັນແຫຼ່ງອາຫານທາດຊື້ນ ໃຫ້ແກ່ຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງປະຊາຊົນ.

ໃນພາວະປະຈຸບັນ ການລົງທຶນໃນການຂຸດໜອງສະສຳລັບຊາວກະສິກອນແມ່ນຂ້ອນຂ້າງສູງ ຖ້າຊາວກະສິກອນຈົກໜອງແລ້ວ ຄວນມີການນຳໃຊ້ປະໂຫຍດຢ່າງສູງສຸດ ແລະ ຄຸ້ມຄ່າ ແນວທາງການເຮັດກະເສດແບບປະສົມປະສານການລ້ຽງປາກັບກິດຈະກຳດ້ານກະສິກຳອື່ນໆ ເຊັ່ນວ່າ; ການລ້ຽງເປັດ, ລ້ຽງໄກ່, ງົວ, ຄວາຍ ແລະ ການປູກພືດຊະນິດຕ່າງໆ ກໍເປັນແນວທາງທີ່ເໝາະສົມສຳລັບຊາວກະສິກອນໃນ ສປປ ລາວ.

ເອກະສານສົ່ງເສີມສະບັບນີ້ລວບລວມຫຼັກການ ແລະ ວິທີການເຮັດການກະເສດແບບປະສົມປະສານລະຫວ່າງການລ້ຽງປາກັບກິດຈະກຳອື່ນໆຈາກເອກະສານການສົ່ງເສີມຂອງກົມປະມົງ ກະຊວງກະເສດ ແລະ ສະຫະກອນ ຂອງປະເທດໄທ ປະສົມປະສານກັບບົດຮຽນສ່ວນໜຶ່ງໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳການພັດທະນາການລ້ຽງປາພາຍໃຕ້ໜ່ວຍງານປະມົງ ຂອງບໍລິສັດໄຟຟ້ານ້ຳເທີນ 2 ເຂດລຸ່ມເຂື່ອນ ແລະ ເຮືອນຈັກໃນໄລຍະສົກປີ 2006-2012. ຫວັງວ່າຈະເປັນຄວາມຮູ້ພື້ນຖານ ເປັນແນວຄວາມຄິດ ແລະ ແນວທາງສຳລັບຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ສົນໃຈ ແລະ ວິຊາການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການພັດທະນາການລ້ຽງປາລະດັບທ້ອງຖິ່ນຕໍ່ໄປ.

ຄູ່ມືສະບັບນີ້ແມ່ນສະບັບປັບປຸງຈາກສະບັບທີ່ໄດ້ຈັດພິມໃນປີ 2012.

ໜ່ວຍງານການປະມົງ
ມີນາ 2013

1. ຂໍ້ດີຂອງການລ້ຽງປາແບບປະສົມປະສານ

1. ສາມາດໃຊ້ປະໂຫຍດຂອງທີ່ດິນໄດ້ຫຼາຍຢ່າງ ເນື້ອທີ່ດິນທີ່ຢູ່ອ້ອມຮອບໜອງປາ ໃຊ້ປູກພືດຜັກ ແລະ ສ້າງຄອກລ້ຽງສັດ ສ່ວນນ້ຳໃນໜອງປານອກຈາກໃຊ້ລ້ຽງປາແລ້ວຍັງປູກພືດອື່ນໆ ໄດ້ອີກ ເຊັ່ນ: ຜັກບຳຯ, ຜັກກາດ, ຜັກສະຫລັດ ແລະ ຜັກອື່ນໆ
2. ເສດເຫຼືອຂອງພືດ ແລະ ສັດ ສາມາດນຳມາໃຊ້ໄດ້ອີກ ເຊັ່ນ: ຂີ້ສັດ, ເສດອາຫານ, ເສດຜັກຫຍ້າຕ່າງໆ ເຊິ່ງຕົກລົງໄປໜອງປາ ກໍ່ຈະກາຍເປັນ ອາຫານປາ ແລະ ເປັນປຸ່ຍສຳຫຼັບໜອງປາ. ຂະນະດຽວກັນຂີ້ຕົມໃນໜອງປາກໍ່ສາມາດນຳມາປູກພືດຕ່າງໆ ໄດ້ດີ ການນຳເສດເຫຼືອ ຂອງເສຍ ຕ່າງໆ ກັບມາໃຊ້ອີກ
3. ເປັນການກຳຈັດຂອງເສຍ ແລະ ຊ່ວຍລົດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ຄ່າອາຫານປາ, ຄ່າອາຫານສັດ, ຄ່າປຸ່ຍ
4. ເປັນການເພີ່ມຜົນຜະລິດ ແລະ ເພີ່ມລາຍໄດ້: ຜົນຜະລິດສາມາດໃຊ້ບໍລິໂພກພາຍໃນຄອບຄົວ ຖ້າເຫຼືອກໍ່ສາມາດນຳອອກຈຳໜ່າຍ ເປັນເງິນທຶນ ໝູນວຽນ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກິດຈະກຳຮອບຕໍ່ໄປ ແລະ ອີກທັງເປັນການນຳໃຊ້ແຮງງານໃນຄອບຄົວໃຫ້ເປັນປະໂຫຍດດີຂຶ້ນ
5. ຊ່ວຍລົດອັດຕາຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການຂາດທຶນໄດ້ດີກວ່າການລ້ຽງປາ ລ້ຽງສັດ ຫຼື ປູກພືດພຽງຢ່າງດຽວ ແລະ ເປັນການລົດຕຳນທຶນ ເພາະກິດຈະກຳແຕ່ລະຢ່າງຕ້ອງໄດ້ເພີ່ງພາປັດໄຈຈາກກັນ ແລະ ກັນ
6. ເຮັດໃຫ້ມີລາຍໄດ້ໝູນວຽນຈາກການຈຳໜ່າຍຜົນຜະລິດຂອງຄອບຄົວຕະຫລອດປີ.

2. ການລ້ຽງປາປະສົມປະສານກັບການລ້ຽງສັດ

ການສ້າງຄອກສັດລ້ຽງຢູ່ເທິງໜອງປາ

ການລ້ຽງປາແບບປະສົມປະສານຫາກຈຳແນກຕາມສະຖານທີ່ຕັ້ງຂອງຄອກສັດລ້ຽງຈະມີສອລັກຊະນະຄື:

ແບບສ້າງຄອກສັດໄວ້ເທິງໜອງລ້ຽງປາ ເປັນແບບທີ່ນິຍົມກັນຫຼາຍ ເພາະມັນສະດວກ ແລະ ສາມາດອະນາໄມຂີ້ສັດຈາກຄອກລົງໜອງປາໂດຍກົງ ແລະ ສັດທີ່ອາໄສຢູ່ໃນຄອກເທິງໜອງປາຈະໄດ້ປະໂຫຍດຈາກໜອງປາ ໃນການຊ່ວຍຫຼຸດອຸ່ນຫະພູມພາຍໃນຄອກໃຫ້ຕໍ່ລົງ ເຮັດໃຫ້ສັດກິນອາຫານໄດ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ໃຫ້ຍ່ວ ແລະ ມີຄວາມຕ້ານທານພະຍາດໄດ້ດີ ທັງຍັງດູແລຮັກສາຄວາມສະອາດໄດ້ດີ ປະຍັດແຮງງານ ແຕ່ກໍມີຂໍ້ເສຍຄ່າ: ຕຳນິນການສ້າງຄອກສູງຂຶ້ນ ເນື່ອງຈາກໄດ້ໃຊ້ໄມ້ເສົາ ແລະ ວັດສະດຸບູນເພີ່ມຂຶ້ນ ຄອກສັດລັກສະນະນີ້ເໝາະສຳຫຼັບການລ້ຽງສັດນ້ອຍ ເຊັ່ນ ເປັດ, ໄກ່ເທົ່ານັ້ນ.

ໜອງລ້ຽງໄກ່ງວງເທິງໜອງປາດູກ ທີ່ສູນພູມພະລັງ ຈັງຫວັດນະຄອນພະນົມ ປະເທດໄທ (ມິນາ 2012)

ແບບສ້າງຄອກແຍກອອກໄປຈາກໜອງລ້ຽງປາ

ໂດຍມີການສ້າງຮາງລະບາຍຂີ້ສັດຈາກຄອກລົງມາໜອງລ້ຽງປາ ແບບນີ້ຈະເຫັນຫຼາຍ

ການລ້ຽງຫມູປະສົມປະສານກັບການລ້ຽງປາດູກໃນກະຊົງ ແລະ ປາກິນພືດໃນໜອງສະ ບ້ານເວີນສີວິໄລ ເມືອງໄຊບຸລີ ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ (ເມສາ 2008)

ໃນພາມ ລ້ຽງສັດໃຫ້ຍ ເຊັ່ນ: ໝູ, ງົວ, ຄວາຍ ທີ່ສ້າງຄອກສັດລ້ຽງຢູ່ກ່ອນແລ້ວ ຈຶ່ງຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ລ້ຽງປາ ໂດຍການຊຸດໜອງນໍ້າຫຼັງ ຊາວກະສິກອນທີ່ຈະລົງທຶນ ລ້ຽງປາແບບປະສົມປະສານ ໂດຍການສ້າງຄອກ ແລະ ຊຸດໜອງລ້ຽງປານັ້ນ ຂໍແນະນຳໃຫ້ໃຊ້ແບບທຳອິດ ເຖິງແມ່ນວ່າຈະລົງທຶນເພີ່ມຂຶ້ນແຕ່ຜົນຕອບແທນໃນ ໄລຍະຍາວຈະຄຸ້ມຄ່າເພາະປະຫຍັດເນື້ອທີ່ ແລະ ປະຫຍັດແຮງງານ ຫຼາຍກ່ວາ.

ສຳຫຼັບຊາວກະສິກອນທີ່ມີຄອກລ້ຽງສັດຢູ່ແລ້ວ ຫາກຕ້ອງການລ້ຽງປາເພີ່ມຂຶ້ນໃຫ້ໃຊ້ແບບທີສອງ.

3. ການລ້ຽງປາຮ່ວມກັບການລ້ຽງໄກ່

ການລ້ຽງປາປະສົມປະສານແບບນີ້ ມີຈຸດປະສົງຄ້າຍຄືກັບການລ້ຽງປາຮ່ວມກັບການລ້ຽງໄກ່ ຄືໃຊ້ມູນໄກ່ເປັນອາຫານຂອງປາທີ່ລ້ຽງ ຫຼືໃຊ້ເປັນບູຍໃນການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງອາຫານທຳມະຊາດເຊັ່ນວ່າ ໄຮນນ້ຳພືດ, ໄຮນນ້ຳສັດ ກໍເປັນອາຫານຂອງປາອີກຢ່າງໜຶ່ງ.

ລັກສະນະຂອງໜອງປາ ແລະ ຄອກໄກ່

ໜອງທີ່ໃຊ້ລ້ຽງປາຮ່ວມກັບການລ້ຽງໄກ່ນັ້ນໃຊ້ໜອງດິນທີ່ມີລັກສະນະດຽວກັບໜອງລ້ຽງປາໂດຍທົ່ວໄປ ຄວນເປັນຮູບສີ່ລ່ຽມຍາວ ມີຄວາມເລິກ ປະມານ 1.50 - 2.00 ມ ສາມາດເກັບກັນນ້ຳໄດ້ໂດຍສະເລ່ຍ 1-1.50 ມ ໃນຊ່ວງທີ່ມີການລ້ຽງປາຮ່ວມກັບການລ້ຽງໄກ່.

ຄອກໄກ່ ເຊິ່ງເປັນອາຫານ ແລະ ຄອກໄກ່ຄວນສ້າງຮ່ວມກັບໜອງລ້ຽງປາ ເພື່ອໃຊ້ປະໂຫຍດຈາກເນື້ອທີ່ດຽວກັນໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດສູງສຸດ ແລະ ເປັນການເໝາະສົມເມື່ອໄກ່ທີ່ລ້ຽງຖ່າຍມູນ ຫຼື ເສດອາຫານຕົກລົງໃນໜອງເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ປາໂດຍກົງ ໂດຍບໍ່ຕ້ອງເສຍເວລາໃນການ ທຳຄວາມສະອາດເປັນການຕັດພາລະໃນການໃຊ້ຈ່າຍ ສຳລັບຮູບຮ່າງຂອງຄອກໄກ່ ນັ້ນກໍຄວນສ້າງໜອງລ້ຽງປາເປັນຮູບສີ່ລ່ຽມຍາວຄືກັນ ພື້ນຄອກໄກ່ສູງກ່ວາລະດັບໜ້ານ້ຳໃນໜອງ 1.20 ມ.

ແບບຕັ້ງຄອກໄກ່ເທິງໜອງປາ ປາຈະໄດ້ຮັບອາຫານທີ່ໄກ່ເຂ່ຍຕົກລົງມາເປັນອາຫານໂດຍກົງ ແລະ ໄດ້ອາຫານຈາກມູນໄກ່ທີ່ຢ່ອຍບໍ່ທັນໝົດສ່ວນທີ່ເຫຼືອຈະເກີດເປັນບູຍກໍໃຫ້ເກີດເປັນແພລຽຕອນ(ໄຮນນ້ຳ)ໃນໜອງຕໍ່ໄປ ປາກໍຈະເລີນເຕີບໂຕໄວຂຶ້ນໂດຍສາມາດລົດປະລິມານອາຫານລົງ ຫຼື ບໍ່ຕ້ອງລົງ ຫິນຊື້ອາຫານປາ ລົດແຮງງານໃນການໃຫ້ອາຫານປາເພາະວ່າບໍ່ຕ້ອງອະນາໄມໃນຄອກໄກ່.

ແບບຄອກໄກ່ສ້າງຢູ່ເທິງພື້ນດິນ ຂີ້ໄກ່ ແລະ ເສດອາຫານຈະຕົກລົງໃສ່ພື້ນດິນກ້ອງຄອກໄກ່ ຫາກປະໄວ້ດິນ ຄຸນຄ່າອາຫານຈະປ່ຽນໄປ ເພີ່ມແຮງງານ ແລະ ເສຍເວລາເພື່ອຖ່າຍມູນໄກ່ໄປລົງໜອງປາອາຫິດລະໜຶ່ງຄັ້ງເປັນຢ່າງໜ້ອຍ ແຕ່ຂໍ້ດີກໍຄືສາມາດຄວບຄຸມໃຫ້ປະລິມານ ບູຍໃນໜອງບໍ່ຫຼາຍເກີນໄປ ບໍ່ເຮັດໃຫ້

ນ້ຳເສຍ ໂດຍການທະຍອຍໃສ່ບຸ່ຍລົງໃນໜອງປາ ໃນກໍລະນີເນື້ອທີ່ນັ້ນມີປະລິມານນ້ຳທີ່ຈະໃຊ້ໜ້ອຍເຊັ່ນ ປີໜຶ່ງມີນ້ຳພຽງ 8 ເດືອນ ບໍ່ຄວນສ້າງຄອກໄກ່ໄວ້ຢູ່ເທິງໜອງປາ.

ທິດທາງ ແລະ ຕຳແໜ່ງທີ່ຕັ້ງຄອກໄກ່

ການສ້າງຄອກໄກ່ຄວນຫັນດ້ານຍາວຂອງຄອກຫັນໄປທິດຕາເວັນອອກ - ຕາເວັນຕົກ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ແສງແດດຊ່ອງເຂົ້າໃນຄອກໂດຍກົງດິນເກີນໄປ ໃນຕອນສວຍ ແລະ ບ່າຍໆ ແຕ່ຖ້າບໍ່ສາມາດຫັນໄດ້ຕາມທິດທາງດັ່ງກ່າວ ແລະ ດ້ານຍາວຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຫັນໄປທິດເໜືອ - ໃຕ້ ກໍ່ຈະຕ້ອງ ໄດ້ເຮັດຊາຍຄາ ໃຫ້ຕຳລົງມາເພື່ອ ຄັ້ງແສງແດດໃຫ້ພໍດີ.

ຂະໜາດ ແລະ ລັກສະນະຂອງຄອກໄກ່

ຄອກໄກ່ຄວນເປັນລະບົບເປີດຢູ່ກາງແຈ້ງ ເພື່ອຈະໄດ້ຮັບແສງສະຫວ່າງ ແລະ ການຖ່າຍເທອາກາດຈາກທຳມະຊາດໄດ້ດີ. ປົກກະຕິແລ້ວ ຄອກຈະປຸກສ້າງເປັນແຖວດຽວ ມີຫຼັງຄາເປັນແບບໜ້າຈີວ ມີຄວາມຍາວ 6-8 ແມັດ ແລະ ມີຄວາມສູງ 3 ແມັດແຕ່ລະຫ້ອງແບ່ງຂະໜາດ 100 ແມັດກ້ອນ ຫຼື ປະມານ 40 ຕາແມັດ ລ້ຽງໄກ່ໄດ້ຈຳນວນ 800 ໂຕ ສ່ວນລວງກ້ວາງຂອງຄອກຂຶ້ນຢູ່ກັບຈຳນວນໄກ່ທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ ພື້ນຂອງ ຄອກໄກ່ສູງຈາກ ລະດັບໜ້ານ້ຳໃນໜອງປາປະມານ 1-1.20 ແມັດ.

ວິທີການລ້ຽງໄກ່ກັບການລ້ຽງປາແບບເປັນສິນຄ້າ

ສຳຫຼັບຊາວກະສິກອນຜູ້ທີ່ມີຄວາມສົນໃຈຈະລ້ຽງໄກ່ແບບປະສົມປະສານກັບການລ້ຽງປາແບບເປັນສິນຄ້າ ຄວນຈະຕຽມການ ແລະ ວາງແຜນການ ລ້ຽງລ່ວງໜ້າໄວ້ດັ່ງນີ້:

1. ວາງແຜນການເກັບກຽວຜົນຜະລິດປາໃຫ້ພໍດີກັບລະດູແລ້ງເຊິ່ງປາຈະມີລາຄາດີ
2. ຫຼີກລຽງການລ້ຽງປາ ແລະ ໄກ່ໃນລະດູໜາວເນື່ອງຈາກເປັນລະດູທີ່ມີໂຣກລະບາດຫລາຍ
3. ກວດເບິ່ງຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງໄລຍະເວລາການລ້ຽງໄກ່ ແລະ ຊະນິດປາທີ່ຈະລ້ຽງ
 - ຮູບແບບການປະສົມປະສານທີ 1 ລ້ຽງໄກ່ເນື້ອ ກັບ ປານິນ ປາສະຫວາຍ ປາຈີນ
 - ຮູບແບບການປະສົມປະສານທີ 2 ລ້ຽງໄກ່ເນື້ອ 2 ລຸ້ນ ກັບ ປາດຸກບີກອຸຍ
 - ຮູບແບບການປະສົມປະສານທີ 3 ລ້ຽງໄກ່ໄຂ່ ກັບ ປານິນ

4. ຜູ້ລ້ຽງຄວນກະກຽມໜອງ ແລະ ຄອກໄກ່ໃຫ້ສຳເລັດໃນລະດູແລ້ງເພື່ອຄວາມສະດວກໃນການຈັດການ ມີຂັ້ນຕອນດັ່ງນີ້:
ໜອງເກົ່າ ໃຫ້ສູບນ້ຳໜອງອອກ ຈັບປາເກົ່າອອກໃຫ້ໝົດ ອະນາໄມ ແລະ ຊຸດລອກຕົມອອກ ໂຮຍບູນຂາວໃນອັດຕາ 50 ກິໂລ/ໄລ່ ແລະ ຕາກໜອງໃຫ້ແຫ້ງ.
ຊຸດໜອງໄຫມ່ ຄວນເບິ່ງນ້ຳລົງໃສ່ໜອງພໍໃຫ້ຊຸ່ມໆ ໂຮຍບູນຂາວ ໃນອັດຕາ 100 ກິໂລ/ໄລ່ ແລະ ຕາກແດດໃຫ້ແຫ້ງ

- ປ່ອຍນ້ຳເຂົ້າໜອງໂດຍກອງດ້ວຍຜ້າແຍ່ງຂຽວ ເພື່ອປ້ອງກັນສັດຕູປາທີ່ຈະເຂົ້າໄປໃນໜອງ
- ໃນບໍລິເວນທ່າເຂົ້າໃຫ້ກອງຜຸ່ນຄອກໄວ້ໃນອັດຕາ 100 ກິໂລ/ໄລ່
- ປ່ອຍນ້ຳເຂົ້າໃນໜອງໃຫ້ໄດ້ປະມານ 30 ຊັງຕີແມັດ ແລ້ວປິດນ້ຳໄວ້ຈົນນ້ຳໃນໜອງເປັນສີຂຽວ
- ເປີດນ້ຳເຂົ້າໜອງອີກໃຫ້ໄດ້ 1.00-1.20 ແມັດ
- ເມື່ອນ້ຳໃນໜອງບໍ່ເປັນສີຂຽວແລ້ວ ກໍ່ສາມາດຈັດຫາແນວພັນລູກໄກ່ ແລະ ລູກປາມາລ້ຽງ

ອັດຕາຈຳນວນໄກ່ ແລະ ຂະໜາດຂອງໜອງປາ

ອັດຕາການລ້ຽງໄກ່ປະເພດຕ່າງໆຕໍ່ເນື້ອທີ່ໜອງຂອງທຸກໆໄລ່ ໂດຍຕັ້ງຄອກໄກ່ຢູ່ເທິງໜອງປາ

ລັກສະນະຂອງນ້ຳທີ່ນຳເຂົ້າໜອງປາ	ໄກ່ພັນຊື້ນ(ໂຕ/ໄລ່)	ໄກ່ພັນພື້ນເມືອງ (ໂຕ/ໄລ່)	ໄກ່ພັນໄຂ່ (ໂຕ/ໄລ່)
1. ໜອງປາທີ່ເອົານ້ຳເຂົ້າໄດ້ຕະລອດເວລາ*	350	350	200
2. ໜອງປາທີ່ຮັບນ້ຳໄດ້ເປັນເວລາ	260	260	150
3. ໜອງປາທີ່ມີນ້ຳບາດານ ຫຼື ນ້ຳຝົນຕະລອດປີ	175	175	100
4. ໜອງປາທີ່ມີນ້ຳບາດານ ຫຼື ນ້ຳຝົນນ້ອຍກ່ວາ 8 ເດືອນ/ປີ**	**	**	**

* ໝາຍເຖິງ ມີແຫຼ່ງນ້ຳທີ່ສາມາດຈ່າຍໄດ້ຕະລອດເວລາ ແລະ ຕະລອດປີ ແຕ່ລັກສະນະຟາມທີ່ຢູ່ໃກ້ກັບແຫຼ່ງທີ່ມີຊົນລະປະທານ

** ໝາຍເຖິງ ເປັນຟາມທີ່ມີບາງຊ່ວງເວລາຂອງປີທີ່ຂາດນ້ຳ ເກັບນ້ຳໄດ້ພຽງ 8 ເດືອນ

ຂັ້ນຕອນການລ້ຽງໄກ່ຄຽງຄູ່ກັບການປ່ອຍປາ

- ການນຳລູກໄກ່ມາລ້ຽງຄວນເລີ່ມຫຼັງຈາກການກະກຽມໜອງປາ ແລະ ນຳມີສີຂຽວແລ້ວ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອໃຫ້ມູນໄກ່ຕົກລົງສູ່ໜອງປາ ເຊິ່ງລູກປາທີ່ປ່ອຍ ແລະ ອາຫານທຳມະຊາດທີ່ເກີດຂຶ້ນກ່ອນໜ້ານີ້ ລູກປາຈະໄດ້ກິນເປັນອາຫານຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ
- ການລ້ຽງໄກ່ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມເຕັກນິກຂອງວິຊາການລ້ຽງສັດຢ່າງເຄັ່ງຄັດ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ ອັດຕາການລອດຕາຍສູງທີ່ສຸດ ຫາກໄກ່ມີອັດຕາການລອດຕາຍສູງນອກຈາກຜູ້ລ້ຽງທີ່ໄດ້ກຳໄລຈາກການຂາຍໄກ່ແລ້ວ ຜົນຜະລິດປາກໍ່ຈະສູງຕາມໄປອີກດ້ວຍ
- ອາຫານ ແລະ ມູນໄກ່ໃນຊ່ວງ 5 ອາທິດທຳອິດນີ້ ຈະເປັນອາຫານທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງຕໍ່ລູກປາລູກປາສາມາດກິນມູນໄກ່ໄດ້ໂດຍກົງ
- ການລ້ຽງປາສາມາດລ້ຽງໄປພ້ອມໆກັບການລ້ຽງໄກ່
- ຄວນເລືອກລູກປາທີ່ມີລັກຊະນະແຂງແຮງດີ ຂະໜາດໃກ້ຄຽງກັນ ຂະໜາດປາທີ່ຈະໃຊ້ລ້ຽງເລີ່ມຕົ້ນຄວນເປັນປາຕົວໃຫ່ຍ ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ອັດຕາການລອດຕາຍສູງ ຂະໜາດຂອງລູກປາກິນພືດ, ປາກິນອາຫານບໍ່ເລືອກ ຄວນມີຂະໜາດ 2 ນິ້ວ ແລະ ຂະໜາດລູກປາດຸກຄວນມີຂະໜາດ 1 ນິ້ວ

ຕາຕະລາງສະແດງອັດຕາສ່ວນທີ່ເໝາະສົມໃນການລ້ຽງປາປະສົມປະສານກັບການລ້ຽງໄກ່

ຂະນິດຂອງໄກ່	ຈຳນວນໂຕ/ໜອງ/ໄລ່	ໝາຍເຫດ
ໄກ່ພັນຊັ້ນ	1,000	ລ້ຽງຕັ້ງແຕ່ອາຍຸ 1 ວັນ ຄັ້ງລະ 50 ວັນ ປີລະ 5 ຄັ້ງ
ໄກ່ພັນໄຂ່	200	

ຂະນິດຂອງປາ	ຂະໜາດ (ຊັງຕີແມັດ)	ຈຳນວນໂຕ/ໄລ່*
ປານິນ	3	3,000
ປານິນ ປາສະຫວາຍ	3-5	3,000
ປານິນ ປາສະຫວາຍ ປາປາກ ປາອິນເດັຍແລະປາຈີນ	3-5	3,000

*ຈຳນວນລູກປາທີ່ແນະນຳ ສຳລັບຊາວກະສິກອນທີ່ມີປະສົບການການລ້ຽງປາ 1-3 ປີ ແຕ່ຖ້າມີປະສົບການຫລາຍຂຶ້ນ ສາມາດປັບປ່ຽນຕາມຄວາມເໝາະສົມ

ອັດຕາການລ້ຽງໄກ່ຮ່ວມກັບການລ້ຽງປາ

ຂະໜາດໜອງ	ຊະນິດພັນປາ (ໂຕ)	ຂະໜາດຄອກ	ພັນໄກ່ (ໂຕ)	ອາຫານຫຼັກ	ອາຫານສົມທົບ
1 ໄລ່ (1,600 ຕາແມັດ)	ປາດຸກບົກອຸຍ 40,000	200 ຕາແມັດ	ໄກ່ເມື່ອ 1,000	ມູນໄກ່ ເສດອາຫານ	ອາຫານເມັດ
1 ໄລ່ (1,600 ຕາແມັດ)	ປານິນ 4,800	200 ຕາແມັດ	ໄກ່ເມື່ອ 1,000	ມູນໄກ່	ຮຳ, ເຂຳປາຍ ເສດອາຫານ
1 ໄລ່ (1,600 ຕາແມັດ)	ປານິນເພດຜູ້ 500 ປາສະຫວາຍ 500 ປາຈິນ 200 ປາດຸກບົກອຸຍ	40 ຕາແມັດ	ໄກ່ໄຂ່ 200 ໝູ 3-5	ມູນໄກ່ ມູນໝູ	ຮຳ, ເຂຳປາຍ ເສດອາຫານ

ຜົນຜະລິດ ແລະ ຜົນຕອບແທນຂອງການລ້ຽງປາກັບການລ້ຽງໄກ່

ຜົນຜະລິດປາຈາກການລ້ຽງແບບປະສົມປະສານ ຈະຫຼາຍ ຫຼື ໜ້ອຍຂຶ້ນຢູ່ກັບຊະນິດ ແລະ ປະລິມານສັດທີ່ນຳມາລ້ຽງ, ຂະໜາດ ຂອງປາທີ່ນຳມາປ່ອຍ ແລະ ໄລຍະເວລາທີ່ລ້ຽງດ້ວຍ.

ຮູບແບບການລ້ຽງສັດ: ປາຊະນິດຕ່າງໆ ແລະ ຄາດຄະເນຜົນຜະລິດທີ່ໄດ້

ຮູບແບບການລ້ຽງ	ຂະໜາດໜອງສະປາ (ໄລ່)	ຜົນຜະລິດປາ (ໂຕນ)	ໄລຍະເວລາການລ້ຽງ
1. ໄກ່ຊື່ນ + ປານິນ + ປາສະຫວາຍ	1	1.1	ຫຼາຍກ່ວາ 8 ເດືອນ
2. ໄກ່ຊື່ນ + ປານິນ	1	0.57	10 ເດືອນ
3. ໄກ່ຊື່ນ + ປາດຸກບົກອຸຍ	1	3.2	100 ວັນ
4. ໄກ່ຊື່ນ + ປານິນ + ປາປາກ + ປາສະຫວາຍ	1	1.4	ຫຼາຍກ່ວາ 8 ເດືອນ
5. ໝູ + ປານິນ + ປາສະຫວາຍ	1	1.1	ຫຼາຍກ່ວາ 8 ເດືອນ
6. ໝູ + ປາກິນພືດລວມ	1	1.7	6 ເດືອນ
7. ເປັດ + ປາກິນພືດລວມ	1	1.3	10 ເດືອນ

ອາຫານ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານ

ໃນການລ້ຽງແບບປະສົມປະສານກັບການລ້ຽງໄກ່ນັ້ນ ໂດຍປົກກະຕິຖ້າຈັດອັດຕາສ່ວນທີ່ລ້ຽງໃຫ້ເໝາະສົມຕໍ່ກັນແລ້ວບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ອາຫານສົມທົບ ເພາະປາໄດ້ອາໄສກິນມູນໄກ່ ແລະ ະເສດອາຫານທີ່ໄກ່ກິນຕົກເຮ່ຍລົງໄປໃນໜອງ ແລະ ອາຫານທຳມະຊາດອື່ນໆ ພຽງພໍ ເຊັ່ນ ໄຮນາ້ສັດ, ໄຮນາ້ພືດ ແລະ ໄຄນາ້ ແມງໄມ້ອື່ນໆ ສ່ວນໃນໄລຍະທຳອິດທີ່ປ່ອຍພັນປາລົງລ້ຽງໃນໜອງນັ້ນລູກປາຍັງມີຂະໜາດນ້ອຍ ບໍ່ທັນແຂງແຮງ ແລະ ຍັງບໍ່ທັນຄຸ້ນເຄີຍ ກັບ ມູນໄກ່ທີ່ເປັນອາຫານ ດັ່ງນັ້ນ ຈິ່ງຄວນໃຊ້ຮຳອ່ອນໂຮຍໃຫ້ລູກປາກິນ ຫຼື ໃຫ້ອາຫານປະສົມເຊັ່ນ: ເຂົ້າປາຍຕຳມຜະສົມກັບຮຳອ່ອນ ແລະ ຫົວອາຫານປາປິ່ນ ປັ້ນເປັນກ້ອນໂຍນໃຫ້ປາກິນ ຫຼືອາດຈະໃຊ້ອາຫານສຳເລັດຮູບກໍໄດ້.

ການຈັບປາເພື່ອຈຳໜ່າຍ

ໃນກໍລະນີລ້ຽງປານົນກັບໄກ່ນັ້ນ ຈະຕ້ອງຄັດຈັບປານົນທີ່ມີຂະໜາດໃຫ່ຍອອກຈຳໜ່າຍ ເມື່ອລ້ຽງໄດ້ 4-5 ເດືອນ ເພາະປານົນທີ່ລ້ຽງໄວ້ ມັນຈະອອກລູກ ແລະ ເພີ່ມອັດຕາຄວາມໜາແໜ້ນຫຼາຍຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ປາສ່ວນຫຼາຍບໍ່ມີການຈະເລີນເຕີບ ຫຼື ຄອດ. ການຈັບປານົນເຮັດໄດ້ງ່າຍ ໂດຍໃຊ້ມອງ ຂະໜາດຕາ 6-8 ຊມ ໃນຊ່ວງເວລາທ່ຽງກຳນົດເວລາໃຫ້ພໍເໝາະສົມກັບເວລາທີ່ຈະຈັບປາໄປຂາຍໃຫ້ແກ່ຜູ້ຊື້ໃນທ້ອງຕະຫຼາດ ການຈັບປານົນ ຕ້ອງໄດ້ຈັບປະຈຳ ສ່ວນການລ້ຽງປານົນ ຮ່ວມກັບປາສະຫວາຍ ຫຼື ການລ້ຽງປາລວມເມື່ອລ້ຽງປາໄດ້ 6-8 ເດືອນກໍຄວນຈັບປາທີ່ມີຂະໜາດໃຫ່ຍ ຂາຍອອກ ເພື່ອລົດອັດຕາ ຄວາມໜາແໜ້ນ ຂອງປາໃນໜອງ ຫຼື ສູບນ້ຳອອກຈັບປາຈຳໜ່າຍແລ້ວລ້ຽງຮອບໄໝ່.

4. ການລ້ຽງປາຮ່ວມກັບການລ້ຽງເປັດ

ປະໂຫຍດທີ່ສຳຄັນເຊິ່ງໄດ້ຮັບຈາກການລ້ຽງເປັດຄວບຄູ່ກັບການລ້ຽງປາ ຈະໃຫ້ຄຸນປະໂຫຍດຫຼາຍຢ່າງເຊັ່ນ:

1. ມູນເປັດເປັນບຸ້ຍທີ່ເພີ່ມອາຫານທຳມະຊາດໃຫ້ແກ່ປາ
2. ອາຫານທີ່ໃຊ້ລ້ຽງເປັດບາງສ່ວນເມື່ອຕົກລົງໄປໃນໜອງປາ ປາຈະກິນເປັນອາຫານໂດຍກົງ ຫຼື ມີເສດເຫຼືອບາງສ່ວນກໍ່ເກີດເປັນບຸ້ຍ
3. ເປັດຊ່ວຍເພີ່ມອົກຊີເນນ້ຳ ເວລາເປັດລອຍນ້ຳ ການຫຼິ້ນຂອງເປັດຕາມ ໜ້ານ້ຳໃນໜອງປາ
4. ເປັດຈະຊ່ວຍກຳຈັດຫອຍ ເຊິ່ງເປັນພາຫະນະຂອງໂຣກພະຍາດ ເຊັ່ນ:ຫອຍຄັນ ເຊິ່ງເປັນບັນຫາໃນດ້ານສຸຂະອານາໂມຂອງຜູ້ລ້ຽງ
5. ໃນກໍລະນີລ້ຽງເປັດຮ່ວມກັບປານົນ ເປັດຈະຄອຍຄອບຄຸມປະຊາກອນຂອງປານົນໃຫ້ຢູ່ໃນລັກຊະນະສົມດູນ ເຮັດໃຫ້ປາທີ່ລ້ຽງເຕີບໂຕໄດ້ຂະໜາດຕາມທີ່ຕ້ອງການຂອງຕະຫລາດທີ່ຕ້ອງການ

ການສ້າງຄອກເປັດ

ການສ້າງຄອກເປັດຄວນໃຊ້ວັດຖຸທີ່ມີໃນທ້ອງຖິ່ນທີ່ຫາໄດ້ງ່າຍ ເຊັ່ນ:ໄມ້ຜັ່, ຫຍ້າສຳລັບມຸງຫຼັງຄາ ຂະໜາດຂອງຄອກເປັດຂຶ້ນຢູ່ກັບຈຳນວນເປັດ ທີ່ລ້ຽງ ແຕ່ຄວນມີເນື້ອທີ່ຂອງຄອກ 1 ຕາແມັດ/ 5 ໂຕ ເຊັ່ນວ່າຖ້າລ້ຽງເປັດຈຳນວນ 30ໂຕ ຄອກເປັດຄວນມີເນື້ອທີ່ປະມານ 6 ຕາແມັດ ສ່ວນຄວາມສູງຂອງຄອກເປັດຄວນສູງພໍທີ່ຈະເຂົາໄປເກັບໄຂ່ໄດ້ ແລະ ທຳຄວາມສະອາດໄດ້ສະດວກ ສາມາດບັງແດດບັງຝົນໄດ້ດີ ແລະ ມີການຖ່າຍເທອາກາດໄດ້ດີ ນອກຈາກນີ້ຄອກເປັດຄວນມີປະຕູເພື່ອຈະຂັງເປັດໄວ້ໃນຄອກໄດ້ໃນເວລາກາງຄືນ ພື້ນຄອກເປັດຄວນຈະມີໄລຍະຫ່າງກັນພໍສົມຄວນ ຫຼື ຫ່າງກັນປະມານ 1 ຊັງຕີແມັດ ເພື່ອໃຫ້ມູນເປັດຕົກລົງໃນໜອງປາໄດ້ ແຕ່ບໍ່ຄວນກ້ວາງເກີນໄປ ເພາະຈະເຮັດໃຫ້ເປັດຢ່າງບໍ່ສະດວກ ແລະ ໄຂ່ເປັດອາດຈະຕົກລົງໄປໃນໜອງໄດ້ ນອກຈາກນີ້ ຄວນມີຊານ ຫຼື ຂົວລົງໄປໜອງ ເພື່ອໃຫ້ເປັດຂຶ້ນລົງໄດ້ສະດວກ.

ອັດຕາສ່ວນຈຳນວນເປັດທີ່ລ້ຽງກັບຂະໜາດໜອງປາ

ແນວພັນເປັດທີ່ນຳມາລ້ຽງ ຄວນເປັນເປັດພັນໄຂ່ ຈະດີກ່ວາເປັນພັນຊື່ນ ດ້ວຍເຫດຜົນ 3 ຢ່າງຄື

1. ເພື່ອໃຫ້ສະມາຊິກພາຍໃນຄອບຄົວໄດ້ກິນອາຫານທີ່ມີໂປຣຕີນສະມຳສະເໝີ
2. ໄຂ່ເປັດທີ່ເຫຼືອຈາກການບໍລິໂພກໃນຄອບຄົວສາມາດນຳໄປຈຳໜ່າຍຕາມທ້ອງຕະຫລາດ
3. ຖ້າລ້ຽງເປັດພັນໄຂ່ ເປັດຈະເລີ້ມໄຂ່ເມື່ອອາຍຸ 5 ເດືອນໄປຈົນອາຍຸໄດ້ 1 ປີຈິ່ງຄັດເປັດທີ່ບໍ່ໃຫ້ໄຂ່ອອກໄປ ຮ່ວມເວລາ 8 ເດືອນ ສ່ວນລ້ຽງເປັດຊື່ນ ແມ່ນໃຊ້ເວລາ 3 ເດືອນ ແຕ່ອາດມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກພິສິມຄວນ. ສ່ວນເປັດພັນໄຂ່ນັ້ນມີຫຼາຍພັນ ເຊັ່ນ: ພັນກາກີແຄມເບນ, ອິນເດີຍຮັນເນລ ເປັດພັນລູກປະສົມ ສຳລັບພັນທີ່ດີທີ່ສຸດ ຄື: ພັນສີກາກີແຄມເບລ ເຊິ່ງໃຫ້ໄຂ່ຈຳນວນຫຼາຍກ່ວາພັນອື່ນໆ.

ຈຳນວນເປັດສູງສຸດທີ່ຄວນໃຊ້ລ້ຽງໃນໜອງຄື: 240 ໂຕ / 1 ໄລ່ ສຳລັບໜອງຂະໜາດ 200 ຕາແມັດ ຄວນປ່ອຍອັດຕາ 30 ໂຕ / ໜອງ

ອາຫານ ແລະ ການໃຫ້ອາຫານເປັດ

ລູກເປັດທີ່ຊື້ມາລ້ຽງ ຈະເປັນເປັດທີ່ມີອາຍຸປະມານ 1 ວັນ ຄວນໃຊ້ອາຫານທີ່ມີຄຸນະພາບສູງລ້ຽງລູກເປັດໃນໄລຍະນີ້ ຈົນລູກເປັດອາຍຸຄົບ 1 ເດືອນ ຈິ່ງໃຫ້ອາຫານສຳລັບເປັດໄຂ່ເຊິ່ງມີສ່ວນປະກອບດັ່ງນີ້

- ເຂົ້າປາຍ 50% ຫຼື 1 ເປົ່າ (ນ້ຳໜັກປະມານ 100 ກິໂລ)
- ຮຳລະອຽດ 30% ຫຼື 1 ເປົ່າ (ນ້ຳໜັກປະມານ 60 ກິໂລ)
- ຫົວອາຫານ 20% ຫຼື 2 ເປົ່າ (ນ້ຳໜັກປະມານ 40 ກິໂລ)

ຂະນິດພັນປາທີ່ລ້ຽງກັບການລ້ຽງເປັດ

ພັນປາທີ່ເໝາະສົມລ້ຽງຮ່ວມກັບການລ້ຽງເປັດນັ້ນຄວນເປັນທີ່ກິນອາຫານບໍ່ເລືອກ ຫຼື ກິນໄຮນຈໍ້ ເຊັ່ນ:ປານິນ, ປາມະລິການ ປາປາກ ໂດຍໃຊ້ປານິນເປັນຫຼັກສ່ວນລູກປາຄວນມີຂະໜາດ 5-7 ຊັງຕີແມັດ ເຊິ່ງເປັນຂະໜາດທີ່ສາມາດຫຼົບຫນີຈາກການກິນເປັນອາຫານຂອງເປັດໄດ້ ອັດຕາເໝາະສົມຄື: ຈຳນວນປານິນຂະໜາດ 5 ຊັງຕີແມັດ 3,000 ໂຕ/ໄລ່/ ເປັດໄຂ່ທີ່ລ້ຽງ 240ໂຕ. ສ່ວນການລ້ຽງເປັດຮ່ວມກັບປາສະຫວາຍນັ້ນ ຄວນປ່ອຍເປັດລົງ ໜອງຫຼັງຈາກລ້ຽງປາສະຫວາຍໄດ້ 2 ເດືອນ ປາຈະມີຂະໜາດໃຫ່ຍພໍທີ່ເປັດບໍ່ສາມາດກິນປາເປັນອາຫານໄດ້ ການປ່ອຍເປັດລົງໜອງ ປາສະຫວາຍຈະຊ່ວຍ ກິນພືດນ້ອຍໆ ທີ່ເກີດຈາກທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ:ແໜ, ຈອກ ຕະຫລອດຮອດສັດຕົວນ້ອຍໆເຊັ່ນ: ຫອຍ, ປູ, ປານ້ອຍໆ ໃນສ່ວນທີ່ປາໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກເປັດ ກໍຄື: ປາສາມາດກິນຂອງເສຍຈາກເປັດເປັນອາຫານໄດ້ ແລະ ມູນເປັດທີ່ປາກິນບໍ່ໝົດຈະເປັນປຸ້ຍໃຫ້ແກ່ພວກແໜ ແລະ ຈອກ ຫຼື ພືດອື່ນໆ ເມື່ອພືດເຫຼົ່ານັ້ນໃຫ້ຂຶ້ນມາກໍຈະເປັນອາຫານໃຫ້ແກ່ປາ ແລະ ເປັດຕໍ່ໄປ.

5. ການລ້ຽງປາຮ່ວມກັບການລ້ຽງຫມູ

ການລ້ຽງປາຮ່ວມກັບຫມູ ໄດ້ມີມາແຕ່ດົນແລ້ວ ສ່ວນຫມູນິຍົມລ້ຽງປາຈົນ ປາໃນ ປານິນ ໂດຍສ້າງຄອກຫມູຢູ່ເທິງໜອງ ມູນຫມູຈະຖືກເຊາະລ້າງລົງໜອງປາ ກໍໃຫ້ເກີດອາຫານທຳມະຊາດໃນໜອງປາ ເຊິ່ງຈະກາຍເປັນອາຫານປາອີກທອດໜຶ່ງ ນອກຈາກນີ້ມູນຫມູບາງສ່ວນກໍເປັນອາຫານ ແກ່ປາໄດ້ ໂດຍກົງອີກດ້ວຍ.

ປະໂຫຍດຂອງການໃຊ້ຂີ້ຫມູໃນໜອງປາ

1. ເປັນອາຫານປາສະຫວາຍໂດຍກົງ ລົດຕຳນບືນການຜະລິດປາສະຫວາຍລົງຢ່າງຫຼາຍ ເສດມູນຫມູ ທີ່ເຫຼືອບາງສ່ວນໃນນ້ຳເປັນຕຳນ ກຳເນີດ ລູກໂຊ່ຂອງອາຫານທຳມະຊາດແກ່ປາຂະນິດອື່ນໆ
2. ເຮັດໃຫ້ຄອກຫມູສະອາດ ແລະ ລົດຄວາມຮ້ອນລົງ ປະລິມານຄວາມເໝັນລົດລົງ
3. ປະລິມານຂອງແມງວັນເຊິ່ງເປັນພາຫະນຳເຊື້ອໂລກຂອງຄົນ ແລະ ສັດຫຼຸດລົງ
4. ບໍ່ມີມູນຫມູຕົກຄ້າງ ບໍ່ໄດ້ທຳລາຍສະພາບແວດລ້ອມ(ບໍ່ໄດ້ໄຫຼລົງແລ້ງນ້ຳທຳມະຊາດ)
5. ຊ່ວຍຈຳກັດແຫຼ່ງເພາະເຊື້ອທີ່ຈະເກີດຈາກມູນຫມູ ເຊັ່ນ ແບກທີ່ເຮຍ ແລະ ໄວລັດ
6. ລົດອັດຕາການແຜ່ພະຍາດພາຍໃນ ອັນເກີດຈາກການຕິດຕໍ່ທາງມູນຫມູ
7. ໂດຍສ່ວນລວມແລ້ວສຸຂະພາບຂອງຫມູແຂງແຮງຂຶ້ນ ຊ່ວຍປະຢັດຄ່າໃຊ້ຈ່າຍດ້ານຢາຮັກສາໂຮກ

ການສ້າງຄອກໝູແລະອັດຕາການລ້ຽງຕໍ່ຄອກ

ການສ້າງຄອກໝູແບ່ງອອກເປັນ 2 ແບບຄື:

ສ້າງເທິງຄູໜອງ ຊຶ່ງສ່ວນໃຫຍ່ຈະໃຊ້ດ້ານຂວາຂອງຄັນໜອງ ເວັ້ນເນື້ອທີ່ໄວ້ພໍສົມຄວນໂດຍສ້າງຄອກແບບຊຶງຫຼັງຄາໜ້າຈົວ ຖ້າເປັນພາມ ຂະໜາດໃຫຍ່ກໍ່ສ້າງຄອກຂະໜາດກ້ວາງປະມານ 10 ແມັດ ຍາວ 25 ແມັດ ສ່ວນກາງຂອງຄອກເຮັດເປັນຊ່ອງທາງຢ່າງ ກ້ວາງ 1-1,5 ແມັດ ພື້ນຄອກເປັນຊີເມັນສ້າງໃຫ້ເປັນລາດອງໄປສູ່ທາງໜອງທັງສອງດ້ານ ເນື້ອທີ່ພາຍໃນທັງສອງດ້ານແບ່ງເປັນຄອກກ້ວາງປະມານ 4 x 4 ແມັດ ຍາວຕິດຕໍ່ກັນໄປ ຕາມຄອກມີຮາງອາຫານ ແລະ ຮາງນ້ຳອັດໂຕມັດອີກ 2 ຮາງ. ຄອກດັ່ງກ່າວລ້ຽງໝູຊຸມໄດ້ຄອກລະ 10 ໂຕ ຫຼື ລູກໝູນ້ອຍໄດ້ເຖິງ 30 ໂຕ ສຳລັບປັດສະວະ ແລະ ມູນໝູຈະຖືກກວດລ້າງລົງໜອງຕາມທາງສ່ວນລາດອງຂອງພື້ນຊີເມັນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ລ້ຽງໝູຫຼາຍກວ່າອັດຕາສ່ວນຂອງໜອງທີ່ໃຊ້ລ້ຽງປາຈະຕ້ອງໄດ້ສ້າງຖັງຫຼືອ່າງເກັບປັດສະວະໄວ້ກ່ອນປ່ອຍລົງໜອງ ໂດຍໃຊ້ຖັງຊິງກິມ ຂະໜາດເສັ້ນຜ່າສູນກາງ 1 ແມັດ ວາງຊ້ອນກັນ 3-4 ອັນ ເຊື່ອມຕິດກັນໃຫ້ແໜ້ນດ້ວຍຊີເມັນຝັງເລິກລົງໄປທາງປາຍຮາງເພື່ອລອງຮັບນ້ຳປັດສາວະ ແລະ ມູນໝູກ່ອນປ່ອຍລົງໜອງປາ ທັງນີ້ກໍ່ເພື່ອສະດວກໃນການຕັກນ້ຳໄປໃຊ້ເປັນປຸ້ຍ ສຳຫຼັບນາເຂົ້າ ພືດຜັກ ສວນໝາກໄມ້ ສວນຄົວ ແລະອື່ນໆ

ຜົນດີຂອງການໃຊ້ຖັງຮວບລວມປັດສະວະແລະມູນໝູກ່ອນປ່ອຍລົງໜອງກໍ່ຄື: ປັດສະວະຂອງໝູທີ່ຖ່າຍໄໝ້ໆ ຈະປະກອບດ້ວຍກິດຕ່າງໆ ດັ່ງນັ້ນການພັກຊົ່ວຄາວເຮັດໃຫ້ບໍ່ມີອັນຕະລາຍຕໍ່ປາ ແລະເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ແປງຕອນພືດໃນນ້ຳໄດ້ທັນທີນອກຈາກນີ້ ການພັກມູນໝູ ພ້ອມກັບ ເສດອາຫານເຫຼືອຈະຊ່ວຍເພີ່ມວິດຕາມິນ ແລະ ສິ່ງທີ່ມີຊີວິດບາງຊະນິດທີ່ເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ປາດ້ວຍ.

ສ້າງຄອກໝູເທິງຄູໜອງ ໂດຍເລືອກເນື້ອທີ່ດ້ານໃດດ້ານໜຶ່ງທີ່ເໝາະສົມ ເນື້ອທີ່ຄອກໃຊ້ໄດ້ຈົງເນື້ອແຂງ ພື້ນຄອກມີຊ່ອງນ້ອຍໆ ຊຶ່ງສາມາດ ຈະກວາດ ແລະ ຊະລ້າງທຳຄວາມສະອາດໃຫ້ຂີ້ໝູ ແລະເສດອາຫານລົງໄປໃນໜອງໄດ້ສະດວກ ສ່ວນຂະໜາດຂອງຄອກແບ່ງອອກເປັນຄອກລ້ຽງໝູ ໄດ້ຄອກລະປະມານ 10 ໂຕ ເຊັ່ນດຽວກັນການສ້າງຄອກແບບດັ່ງກ່າວຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ພິຈາລະນາ ຈຳນວນໝູທີ່ລ້ຽງສຳພັນກັບຂະໜາດໜອງປາດ້ວຍ ຖ້າລ້ຽງໝູຈຳນວນຫຼາຍກວ່າຂະໜາດຂອງໜອງລ້ຽງປາ ກໍ່ຈະເກີດບັນຫານ້ຳເນົ່າເສຍ ເພາະປັດສະວະ ແລະ ມູນຂອງໝູ ຖ່າຍລົງໃນໜອງ ໂດຍກົງ.

ອັດຕາສ່ວນຈຳນວນໝູ່ກັບຂະໜາດໜອງປາ

ໂດຍທົ່ວໄປພົບວ່າ ການລ້ຽງໝູ 8-16 ໂຕ ພໍເໝາະກັບໜອງປາຂະໜາດ 1 ໄລ່ ທີ່ມີຂັ້ນຢູ່ກັບຂະນິດປາທີ່ລ້ຽງດ້ວຍ ໃນຂະນະທີ່ໝູ່ມີຂະໜາດນ້ອຍ ການຂັບຖ່າຍມູນແລະປັດສະວະບໍ່ຫຼາຍພຽງພໍກັບປາທີ່ຈະລ້ຽງໃນໜອງ ໜອງຂະໜາດ 1 ໄລ່ຈະປ່ອຍປາຂະໜາດ 3-5 ຊັງຕີແມັດ ປະມານ 3,200 ໂຕ ດັ່ງນັ້ນເວລາທີ່ໝູ່ຍັງນ້ອຍຢູ່ຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ອາຫານສົມທົບລາຄາຖືກເຊັ່ນ: ຮຳ ເສດອາຫານ ເສດຜັກ ອື່ນໆແກ່ປາທີ່ລ້ຽງດ້ວຍ ຫຼືໃນເວລາໝູ່ຍັງນ້ອຍກໍ່ໃຫ້ເພີ່ມຈຳນວນໝູ່ໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອໃຫ້ມີສິ່ງຂັບຖ່າຍພຽງພໍ ແລະເມື່ອໝູ່ໃຫ່ຍຂຶ້ນມີຂະໜາດສະເລ່ຍ 50 ກິໂລ ຂຶ້ນໄປ ອັດຕາສ່ວນໝູ່ 16 ໂຕຈຶ່ງເໝາະສົມກັບໜອງປາຂະໜາດ 1 ໄລ່.

ຊະນິດພັນປາທີ່ເໝາະສົມທີ່ຈະລ້ຽງຮ່ວມກັບການລ້ຽງໝູ

ພັນປາທີ່ເໝາະສົມສຳລັບການລ້ຽງຮ່ວມກັບໝູ ພິຈາລະນາໃນດ້ານຊີວະວິທະຍາ ແລະ ນິເວດວິທະຍາ ຕະລອດຮອດການຕະລາດ ຄວນລ້ຽງ ປານິນ ແລະ ປາສະຫວາຍ ເພາະເປັນປາທີ່ທົນຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມແລະຄຸນສົມບັດຂອງນ້ຳຂຽວກັບປະລິມານຂອງອົກຊີເມັກການປ່ຽນແປງ ໃນຊ່ວງກາງເວັນແລະກາງຄືນ ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງສາມາດປ່ອຍລ້ຽງໄດ້ໃນອັດຕາທີ່ໜ້າແໜ້ນສູງໄດ້ເພື່ອເພີ່ມຜົນຜະລິດໃຫ້ໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ ສຳລັບອັດຕາການປ່ອຍມີດັ່ງນີ້.

ອັດຕາສ່ວນພັນປາທີ່ເໝາະສົມຈະລ້ຽງຮ່ວມກັບໝູ

ຊະນິດປາ	ຂະໜາດລູກປາ (ຊຕມ)	ຈຳນວນລູກປາ (ໂຕ/ໄລ່)	ໝາຍເຫດ
ປານິນ	3-5	3,200	ນ້ຳຂຽວ
ປາສະຫວາຍ	3-5	3,200	

ນອກຈາກປາ 2 ຊະນິດທີ່ໃຊ້ເປັນຫຼັກໃນການລ້ຽງຮ່ວມກັບໝູແລ້ວ ອາດປ່ອຍປາກິນໄຮນນ້ຳສັດ ໄຮນນ້ຳພືດ (ແພງຕອນ) ເຊັ່ນ: ປາໃນ, ປາປາກ, ປາມາລິການ, ປາໂລຮູ, ປາຫົວໃຫ່ຍ, ເກັດແລບ ລ້ຽງລວມກັນໄດ້ອີກຈຳນວນໜຶ່ງຕາມຄວາມເໝາະສົມ ສ່ວນປາກິນພືດ ຄືປາປາກ ເມື່ອປ່ອຍລົງ ລ້ຽງຈະມີອັດຕາການລອດຕາຍຕໍ່າ.

ພັນຫມູ ແລະ ອາຫານທີ່ໃຊ້ລ້ຽງ

ເນື່ອງຈາກການລ້ຽງໝູມັກປະສົບບັນຫາຂາດທຶນກ່ຽວກັບລາຄາຕົກຕໍ່າປະການໜຶ່ງ ແລະ ອີກຢ່າງໜຶ່ງຄື ຜົນຜະລິດຕໍ່າບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ອັນເນື່ອງມາຈາກ ພັນໝູທີ່ລ້ຽງ ແລະ ຄຸນນະພາບອາຫານບໍ່ເໝາະສົມ ດັ່ງນັ້ນໃນເລື່ອງພັນໝູຄວນໃຊ້ພັນລູກປະສົມ 3 ຫຼື 4 ສາຍເລືອດ (ລາສະວາຍ+ແລນເຣຍ+ດູລ່ອກ+ ເພີຍນເທີຍນ) ຂະໜາດເລີ່ມຕົ້ນລ້ຽງຕົວລະ 10 ກິໂລກຣາມ ເຊິ່ງຈະຕ້ອງຜ່ານການສືດວັກຊີນປ້ອງກັນໂຣກຕ່າງໆມາແລ້ວ ສ່ວນພັນປະສົມລະຫ່ວາງພັນ ແທ້ກັບພັນພື້ນເມືອງອື່ນໆ ກໍ່ໃຊ້ໄດ້ ແຕ່ລາຄາທີ່ຈຳໜ່າຍອາດຈະບໍ່ໄດ້ດີເພາະຄຸນນະພາບຂອງຊີ້ນບໍ່ໄດ້ມາດຕະຖານ ໃນຂໍ້ດີກໍ່ຄື ຫູດຜ່ອນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ດ້ານອາຫານ ເພາະໝູລູກປະສົມພື້ນເມືອງກິນອາຫານບໍ່ເລືອກ ຈະມີຄວາມທົນທານຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມດີກ່ວາລູກປະສົມພັນແທ້ ສ່ວນອາຫານທີ່ໃຊ້ລ້ຽງໝູ ຈະປະສົມຂຶ້ນໃຊ້ເອງ ໂດຍໃຊ້ວັດຖຸທີ່ຫາໄດ້ໃນທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຊື້ອາຫານມາປະສົມເອງກໍ່ໄດ້

ສູດອາຫານຫມູ

ໃຊ້ອາຫານພື້ນບ້ານປະເພດນໍ້າ, ເຂົ້າປາຍ, ປາປິ່ນປະສົມອາຫານໃນສ່ວນເຂົ້າປາຍອາດໃຊ້ມັນຕົ້ນທົດແທນໄດ້ບາງສ່ວນຕາມຄວາມເໝາະສົມ ເພື່ອລົດຕົ້ນ ທຶນຄ່າອາຫານ ໂດຍມີປະລິມານໂປຣຕີນຕາມຂະໜາດຂອງໝູທີ່ລ້ຽງດັ່ງນີ້:

ຊະນິດຫມູ	ປະລິມານໂປຣຕີນ
ໝູຊຸນ	14%
ໝູຕຽມເຮັດພໍ່ແມ່ພັນ	13%
ໝູກ່ອນອອກລູກ(ກ່ອນຄອດ)	14%
ໝູຫຼັງຄອດ	14%

ການເກັບກ່ຽວຜົນຜະລິດ

ໃນໜອງປາເຊິ່ງລ້ຽງແຕ່ປານິນຊະນິດດຽວ ພາຍຫລັງທີ່ລ້ຽງປາມາແລ້ວ 4-5ເດືອນ ກໍ່ຄວນໃຊ້ອວນຕາໜ່າງ ຫຼື ມອງຂະໜາດ 6-8ຊັງຕີແມັດ ທະຍອຍ ຈັບປານິນອອກຈຳໜ່າຍ ເພື່ອລົດການໜາແໜ້ນ ສ່ວນປານິນຂະໜາດນ້ອຍຖ້າມີຫຼາຍຄວນໃຊ້ອວນຕາຖີ່ຈັບຂຶ້ນມາຕາກແຫ້ງແລ້ວບົດປະສົມເປັນອາຫານ ປາ ຫຼື ຈຳໜ່າຍປານິນນ້ອຍໃຫ້ຄົນອື່ນລ້ຽງຕໍ່ໄປເຊິ່ງວິທີນີ້ຈະເຮັດໃຫ້ມີລາຍໄດ້ເປັນທຶນໝູນວງນຕໍ່ໄປ.

ສ່ວນໜອງທີ່ລ້ຽງປານິນກັບປາສະຫວາຍ ຄວນໃຊ້ອວນຕາໜ່າງທ່າງຄັດຈັບປານິນຂະໜາດໃຫຍ່ອອກເປັນຄັ້ງຄາວ ແລະ ຈັບປາທັງໝົດຕອນທີ່ປາ ສະຫວາຍທີ່ລ້ຽງໄວ້ໃຫຍ່ຂະໜາດ 1-1.5 ກິໂລ ເຊິ່ງຈະໃຊ້ເວລາລ້ຽງປະມານ 1 ປີ

ຜົນຜະລິດປາ

ຜົນຜະລິດການລ້ຽງໝູ່ຮ່ວມກັບປາໂດຍໃຊ້ປານິນ ຫຼື ປາສະຫວາຍເປັນຫລັກ ຈາກຟາມບາງແຫ່ງເຊິ່ງມີການຈັດການທີ່ດີ ການຕຽມໜອງ, ການໃສ່ປຸ່ຍແລະ ປູນຂາວ, ການອະນຸບານລູກປາໃຫ້ໄດ້ຂະໜາດ 5-7 ຊຕມ ແລ້ວປ່ອຍລົງລ້ຽງຮ່ວມກັບໝູ່ຕະລອດຈົນການຄັດຈັບປາໃຫຍ່ໄປຈຳໜ່າຍ ແລະ ຈັບປາທັງໝົດ ເມື່ອໃຊ້ເວລາລ້ຽງປາເປັນລະຍະເວລາ 1 ປີ ພົບວ່າໄດ້ຜົນຜະລິດ 1,800 ຫາ 2,000 ກິໂລຕໍ່ປີ.

6. ການລ້ຽງປາຮ່ວມກັບການປູກພືດ

ການລ້ຽງປາຮ່ວມກັບການປູກພືດ ເປັນວິທີການເກົ່າແກ່ ເນື່ອງຈາກການລ້ຽງປາດືນໆ ໜອງຈະເຊື່ອມໂຊມ ຈາກການເຊາະເຈືອນຂີ້ຕົມ ການສະສົມອາຫານທີ່ເຫຼືອຈາກປາ ແຕ່ຈະເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ພືດຜັກຕ່າງໆ ແລະ ຜັກຈະກາຍເປັນອາຫານປາຕໍ່ໄປ.

ອາຫານປາ ແລະ ປຸ່ຍທີ່ເຫຼືອຈະສະສົມໃນໜອງລວມທັງຊາກປາ ຊາກສັດ ພັນໄມ້ນໍ້າຈະສະສົມຢູ່ໃນດິນ ຂຶ້ນທຸກປີ ແບກທີ່ເລຍຈະຫຍ່ອຍສານເຫຼົ່ານີ້ ກໍ່ໃຫ້ເກີດແກັດພິດ ສະສົມຢູ່ກາຍເປັນຕົມສີດໍາ ການສະສົມ ຂຶ້ນຢູ່ກັບອົງປະກອບຫຼາຍຢ່າງໃນໜອງດຽວກັນ ຕົມເຫຼົ່ານີ້ຈະສະສົມແບກທີ່ເລຍ ພະຍາດ ແລະ ສານ ອື່ນໆທີ່ເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ສັດນໍ້າ ອີກທັງເຮັດໃຫ້ຜົນຜະລິດສັດນໍ້າທີ່ລ້ຽງຕໍ່າລົງ ຈຶ່ງຄວນນໍາອອກຈາກໜອງ ປາ ໃນຕົມຈະມີປຸ່ຍຍູເລຍໃນປະລິມານທີ່ສູງ ແລະ ມີແຮ່ທາດອື່ນໆອີກຫຼາຍຢ່າງ.

ໂດຍທົ່ວໄປຄວນລອກຕົມອອກຈາກໜອງທຸກປີ ເຊິ່ງຈະນໍາອອກ 2 ໃນ 3 ຈາກເນື້ອທີ່ 1 ໄລ່(1,600 ຕາແມັດ) (ຈະເທົ່າກັບ 2.9 ໂຕນຂອງປຸ່ຍ (N:P:K) ຕົມໃນໜອງປາມີສ່ວນປະກອບຂອງປຸ່ຍທີ່ສາມາດໃຊ້ໄດ້ທັນທີ ເທົ່າກັບປຸ່ຍ 288.5 ກິໂລ ປຸ່ຍຕົມເຫຼົ່ານີ້ຈະຊ່ວຍໃນການປູກຕົ້ນໄມ້ ເມື່ອມີປຸ່ຍຕົມທີ່ສະສົມ ຈະເພີ່ມຄວາມໜາຂອງດິນໃນການປູກພືດ ຊ່ວຍປັບໂຄງສ້າງສ່ວນປະກອບຂອງດິນທີ່ດູດຊັບ ປຸ່ຍ (N:P:K) ແລະເຮັດໃຫ້ດິນອູ້ມນໍ້າໄດ້ດີຂຶ້ນອີກທັງຍັງມີ ປຸ່ຍປະຕິກິລິຍາຊ້າສະເໝີຢູ່ໃນດິນ ເຊິ່ງນໍາໄປໃຊ້ໃນການປູກພືດລະດູການຕໍ່ໄປ.

ດິນຕົມແຫ້ງທີ່ຖືກມານໍາໃຊ້ເປັນປຸງນໍ້າມັກ 100 ກິໂລຈະໃຊ້ປູກຫຍ້າ 10 ກິໂລ ໃນການຂົນດິນຕົມອອກຈາກໜອງ 121 ຕາແມັດ/ໄລ່ (1,600 ຕາແມັດ) ໃນໜຶ່ງປີຈະພຽງພໍປູກຂ້າງເນື້ອທີ່ 2.5 ໄລ່ ຜົນຜະລິດເຂົ້າປະມານ 500 ກິໂລ/ປີ ແລະ ດິນຕົມທີ່ເທົ່າກັນຈໍານວນນີ້ຫາກໃຊ້ປູກຫຍ້າຈະໄດ້ຜົນຜະລິດປະມານ 14.000 ກິໂລຕໍ່ໄລ່.

ປະໂຫຍດຂອງການໃຊ້ດິນຕົມ

ດິນຕົມໃນໜອງສາມາດນໍາມາປູກພືດລ້ຽງສັດ ດິນຄວນຈະຕາກແຫ້ງ ໄຖຄາດໃຫ້ຮາບພຽງ ຈຶ່ງ ຫວ່ານເມັດພືດ ໜ້າດິນຄວນປັບໃຫ້ເໝາະສົມກັບພືດຊະນິດຕ່າງໆ ໃນລະດູຮ້ອນດິນຕົມນີ້ຈະລະບາຍນໍ້າເຂົ້າມາໃນການເພາະປູກເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ດິນມີການລະບາຍແຮ່ທາດ ແລະ ເພີ່ມອົກຊີເນພື້ນດິນ ເພື່ອຈະຊຸດຊຸມຂະນາດ 5x5 ຕາແມັດ ເລິກ 1 ແມັດ ໃກ້ໆບໍລິເວນໜອງ ແລະ ໃຊ້ເສດຫຍ້າ ພືດຜັກ ແລະ ດິນຕົມແຕ່ງໜ້າຫ້ລງແລ້ວຈະນໍາມາໃຊ້ເປັນປຸງ.

ຜົນໃນທາງທຸລະກິດ

ການລ້ຽງປາຮ່ວມກັບການປູກພືດຈະເປັນການເພີ່ມອາຫານ ແລະ ປຸງໃນທໍາມະຊາດ ການໃຊ້ອາຫານຈະລົດລົງ 1 ໃນ 3 ນອກຈາກນີ້ພະລັງງານທີ່ໃຊ້ໃນການຂົນສົ່ງ ແລະ ຊີ້ປຸງຈະລົດລົງຕື່ມອີກ ການເຮັດຟາມລ້ຽງປາລະດູການໜຶ່ງໆ ການໃຊ້ແຮງງານຈະປ່ຽນແປງໃນເວລາລ້ຽງປາ ແຮງງານທີ່ເຫຼືອຄວນນໍາໄປໃຊ້ໃນການຜະລິດອື່ນໆຈະເຮັດໃຫ້ມີແຮງງານມີລາຍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນອີກທາງໜຶ່ງ. ການຈັດການທີ່ ດິນໂດຍການປູກພືດຮ່ວມກັບການລ້ຽງປາ ເປັນລະບົບໜຶ່ງທີ່ຊາວບ້ານຈະເພິ່ງຕົນເອງໄດ້. ດິນຕົມຈະເປັນປຸງໃນການປູກພືດ, ດິນຕົມ ແລະ ໜອງປາທີ່ອຸດົມສົມບູນຄວນປັບລະບົບນິເວດວິທະຍາຂອງໜອງດິນໃຫ້ດີຢູ່ສະເໝີ ແລະ ຊ່ວຍປ້ອງກັນການພັງທະລາຍຂອງດິນ.

ການລ້ຽງປາປະສົມກັບການປູກພືດ

ການລ້ຽງປາທີ່ໄປຈະບໍ່ຕໍ່ເນື່ອງ ໜອງອະນຸບານ ແລະ ໜອງລ້ຽງ ຈະຕ້ອງພັກຕາກໜອງ ຊ່ວງໄລຍະໜຶ່ງ ໃນກໍລະນີໜອງທີ່ນໍາໄປປູກພືດ ຫຼືໃຊ້ໃນກິດຈະການຕ່າງໆເພື່ອເປັນປະໂຫຍດຢ່າງເຕັມທີ່

ການຫມຸນວຽນຂອງໜອງດຽວ

ການລ້ຽງປາ ແລະ ການປູກພືດ ຫມຸນວຽນໃນໜອງດຽວກັນ ຫຼັງຈາກຍ້າຍລູກປາຫຼືປາໃຫຍ່ໄປບ່ອນອື່ນ ໂດຍການສູບນໍ້າອອກຈາກໜອງ ກໍາຈັດວັດສະພືດ ອອກຈາກແຄມໜອງ ບັບພື້ນໜອງໃຫ້ໜຽງ ຊຸດຮ່ອງລະບາຍນໍ້າ ຫວ່ານເມັດຫຍ້າ ຫຼື ເມັດພືດໃສ່ພື້ນໜອງ ແລະ ຄັງໜອງ.

ການຫມຸນວຽນຫລາຍໜອງ

ການລ້ຽງປາຫຼາຍໜອງ ໜອງຫ່ວາງຄວນຈະໄປປູກພືດໃຊ້ໃນການລ້ຽງປາລຸ້ນຕໍ່ໄປ ການ ຫມຸນວຽນປາ ແລະ ພືດຜັກ ເປັນການໃຊ້ພື້ນທີ່ຂອງໜອງຢ່າງຄຸ້ມຄ່າ ເພື່ອຜະລິດອາຫານທໍາ ມະຊາດສໍາລັບສັດນໍ້າ ໃນລະບົບນີ້ພືດຜັກຈະໃຊ້ແຮ່ທາດຈາກດິນຕົມ ຫຼັງຈາກເກີດການໝັກ ແຮ່ທາດຈາກພືດຜັກຈະກັບຄືນສູ່ໜອງ ເປັນການບັບຄຸນສົມບັດຂອງນໍ້າ ແລະ ເພີ່ມຄວາມ ອຸດົມສົມບູນຂອງດິນ.

7. ບັນຫາ ແລະ ອຸປະສັກໃນການລ້ຽງປາແບບປະສົມປະສານ

1. ຊາວບ້ານສ່ວນໃຫຍ່ຍັງຂາດຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈການລ້ຽງປາທີ່ຖືກຕ້ອງເຮັດໃຫ້ເກີດບັນຫາໃນເລື່ອງນໍ້າເສຍ ປາເປັນພະຍາດ ຫຼື ປາຕາຍຫຼາຍ ເປັນຕົ້ນ ເຊິ່ງມາຈາກສາຍເຫດຕ່າງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ບ່ອຍປາລົງໜອງແໜ້ນເກີນໄປ ເຮັດໃຫ້ປາບໍ່ຈະເລີນເຕີບໂຕເທົ່າທີ່ຄວນ
- ຈໍານວນສັດລ້ຽງບໍ່ສົມດູນກັບຈໍານວນປາໃນໜອງ ຖ້າຈໍານວນສັດລ້ຽງໜ້ອຍເກີນໄປຕ້ອງໄດ້ເພີ່ມອາຫານສົມທົບຈະເປັນການສິ້ນເບື້ອງ ຫຼື ຈໍານວນ ສັດລ້ຽງຫຼາຍ ນໍ້າໃນໜອງເປັນສີຂຽວເຂັ້ມເພາະມີໂຮນໍ້າພືດເກີດຂຶ້ນຫຼາຍກໍຈະດຶງເອົາອົກຊີຈາກນໍ້າໄປໃຊ້ເຮັດໃຫ້ປາຂາດອົກຊີເຮັດໃຫ້ປາອາດຕາຍໄດ້
- ໜອງທີ່ຂຸດໃໝ່ໆ ຈະມີບັນຫາຖ້າດິນສົ້ມ ເພາະເມື່ອຝົນຕົກນໍ້າຈະເຊາະເອົາຄວາມສົ້ມຂອງດິນລົງສູ່ໜອງ ສະພາບນໍ້າສົ້ມປ່ຽນແປງກະທັນຫັນ ອາດ ເຮັດໃຫ້ປາຕາຍໄດ້ ເຊິ່ງວິທີການແກ້ໄຂໂດຍນໍາປູນຂາວມາໂຮຍບໍລິເວນຂອບຄັນໜອງກ່ອນລະດູຝົນ
- ການໃຊ້ຢາຂ້າແມງໄມ້ ຢາປາບສັດຕູພືດ ໃນໄຮ່ນໍາທີ່ມີການລ້ຽງປາແບບປະສົມປະສານ ຖ້າບໍ່ຈໍາເປັນຄວນຫຼີກລຽງເພາະຈະເປັນອັນຕະລາຍຕໍ່ປາໄດ້

- 2. ການກຳນົດລາຄາຂາຍປາຍັງຢູ່ໃນມືຂອງພໍ່ຄ້າຄົນກາງ ຈຶ່ງມັກຈະເອົາປຽບຕັ້ງລາຄາທີ່ຕໍ່າກວ່າຄວາມເປັນຈິງຫຼາຍ ເພື່ອສ້າງໃຫ້ມີກຳໄລຫຼາຍທີ່ສຸດ ຊາວບ້ານຜູ້ລ້ຽງປາມັກແຍກກັນອອກເປັນເອກະເທດ ບໍ່ລວມກຸ່ມກັນ ເຮັດໃຫ້ບໍ່ມີອຳນາດການຕໍ່ລອງໃດໆ ກັບພໍ່ຄ້າຄົນກາງ
- 3. ຂາດແຫຼ່ງແນວພັນປາທີ່ມີຄຸນນະພາບດີ ບັນຫາທີ່ສຸດໃນປະຈຸບັນນີ້ຄື: ປານົນ ເຊິ່ງຫາແນວພັນທີ່ດີຍາກ ເມື່ອລ້ຽງປາລູກປະສົມ ປາຈະໃຫຍ່ຊ້າ ຜົນຜະລິດຕໍ່າ ທັງຍັງຂາຍໄດ້ລາຄາຕໍ່າ

8. ຂໍ້ແນະນຳຊາວກະສິກອນທີ່ຈະລ້ຽງປາແບບປະສົມປະສານ

- 1. ຄວນສຶກສາຫາຄວາມຮູ້ດ້ານການລ້ຽງປາໃຫ້ດີກ່ອນຈະດຳເນີນການໂດຍການຫາເອກະສານຄຳແນະນຳ ຕຳລາທີ່ຂຽນໃຫ້ສະເພາະ ມາອ່ານແລ້ວສອບຖາມ ຈາກຜູ້ຮູ້ ເຊິ່ງໄດ້ແກ່ ພະນັກງານຂອງລັດໃກ້ບ້ານ ຫຼື ຂໍເຂົ້າຮ່ວມຝຶກອົບຮົມຈາກໜ່ວຍງານຕ່າງໆຂອງລັດ, ໂຄງການອື່ນໆ ແລະ ປຶກສານຳພູຄູ່ຜູ້ມີປະສົບການ ຈາກວິທະຍຸ ໂທລະທັດ ແລະ ສື່ຕ່າງໆ.
- 2. ຜູ້ລ້ຽງປາຄວນລວມກັນເປັນກຸ່ມ ເພື່ອສຶກສາແລກປ່ຽນບົດຮຽນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ເພື່ອສ້າງອຳນາດການຕໍ່ລອງບໍ່ວ່າຈະເປັນພໍ່ຄ້າພັນສັດ ພໍ່ຄ້າສັດນ້ຳ ຫຼື ພໍ່ຄ້າອາຫານສັດ ຖ້າສາມາດລວມກຸ່ມກັນໄດ້ ແລະ ມີຄວາມສາມັກຄີພ້ອມພຽງກັນແລ້ວບັນຫານີ້ຈະນ້ອຍລົງ.